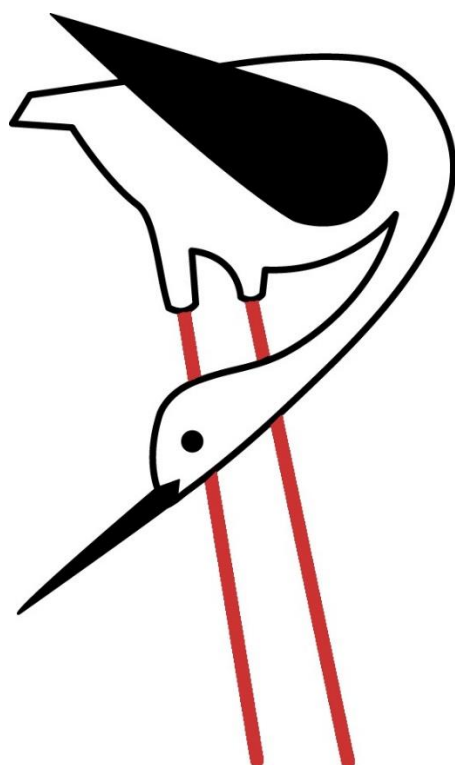

Strategisch Beleidsplan
Natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut
2023-2027

in concept vastgesteld door het bestuur, d.d. 12 juli 2023.

1. Inleiding

Dit document is voorbereid door een aantal leden in daarvoor speciaal belegde bijeenkomsten in de periode jan t/m april 2023. Hierbij waren onder meer vertegenwoordigers van de werkgroepen en van het bestuur betrokken. Het eindverslag is besproken en aangepast in de Algemene Ledenvergadering van 11 april 2023. Het einddocument is vastgesteld door het bestuur, d.d. 12 juli 2023.

2. Werkgebied en werkwijzen

Als Natuurbeschermingsvereniging staan wij voor de bescherming van de natuur in Oost-Zeeuws-Vlaanderen. Dat is een breed werkgebied en kan vele aspecten omvatten. De statuten van de vereniging zijn daarom ook ruim opgezet en belemmeren ons niet in wat we nu doen of eventueel in de toekomst willen gaan doen. Algemeen was de mening dat de statuten correct zijn en niet aangepast behoeven te worden. Ook denken we dat de vereniging in meer of mindere mate ook succesvol is in haar activiteiten en leden in het algemeen tevreden zijn over de vereniging.

We constateren dat het overgrote deel van de activiteiten gebeurt binnen de werkgroepen van de vereniging en dat we maar weinig gezamenlijke activiteiten hebben. De werkgroepen acteren sterk op zichzelf en zijn daardoor effectief en bereiken vaak wat ze aanpakken.

Een gevolg van deze zelfstandigheid is dat leden zich vooral verbonden voelen met de werkgroep(en) waar ze zelf lid van zijn en minder een band voelen met de rest van de vereniging. Ook is de uitstraling en invloed van De Steltkluut als vereniging in Oost-Zeeuws-Vlaanderen beperkt aangezien we vaak meer intern op onze activiteiten gefocust zijn en niet veel doen om ons als vereniging te profileren.

Dit beleidsplan omschrijft drie initiatieven die, naar wij verwachten, de vereniging aantrekkelijker maken voor leden, ons meer focust en effectiever maakt op natuurbeschermingsgebied en de vereniging meer uitstraling en naamsbekendheid in Oost-Zeeuws-Vlaanderen geven.

3. Nieuwe aandachtspunten voor de komende jaren.

De drie initiatieven zijn hieronder beschreven onder Standpunten van De Steltkluut, Thema publiekscampagne natuurbescherming en Steltkluut-wandelingen.

3.1. Standpunten van De Steltkluut

De natuur staat onder druk en er moeten moeilijke keuzes gemaakt worden. De Steltkluut als vereniging kan en moet bijdragen aan de discussies over deze onderwerpen als het de natuur in Oost-Zeeuws-Vlaanderen betreft.

Het zou positief zijn voor het imago van de Steltkluut om op bepaalde onderwerpen een helder standpunt in te nemen en hieromtrent breder te communiceren. De Werkgroep Communicatie wordt gevraagd zich te buigen over een effectieve manier van communicatie, zowel intern als extern. Wat is daarbij de rol van de verschillende sociale media, hoe kunnen we perscontacten verstevigen en hoe zetten we onze activiteiten het sterkst 'in de markt'?

We denken hierbij aan het maken van “standpuntdocumenten” die op de website geplaatst kunnen worden, gebruikt kunnen worden voor een artikel in ons blad, of gebruikt kunnen worden voor een artikel in de krant. Belangrijk is wel dat we als vereniging onafhankelijk blijven en we zullen ons dus niet verbinden aan een bepaalde politieke partij of beweging. We zullen ook geen stemadvies uitbrengen, al kunnen we wel leden wijzen op de rol die bv een waterschap, gemeente of provincie speelt op het gebied van natuur en landschap. Ook kunnen we verwijzen naar stemwijzers voor meer informatie. Wanneer we participeren in overlegstructuren, initiatieven van overheden of andere verenigingen en stichtingen, dan doen wij dit als onafhankelijke vereniging en brengen onze standpunten in zonder dat wij daarmee de besluiten en/of activiteiten die voortvloeien uit dergelijke bijeenkomsten noodzakelijkerwijs onderschrijven.

Er zijn criteria nodig voor de onderwerpen waar we als vereniging een standpunt over innemen, uitdragen en zo nodig verdedigen. De criteria hiervoor zijn onder andere:

- Heeft het onderwerp relevantie voor de natuur en het landschap in Oost-Zeeuws-Vlaanderen? Wij willen ons als vereniging vooral actief een standpunt innemen als het gaat om de bescherming van karakteristieke natuurelementen van onze streek zoals die geformuleerd zijn in het Document van Aanbevelingen (2019)
- Hebben we voldoende expertise én capaciteit in de vereniging om een bijdrage te kunnen leveren aan de discussie?
- Is de Steltkluut de geëigende partij om deze discussie aan te gaan of kunnen we dit wellicht beter aan een andere organisatie overlaten en deze daarbij eventueel ondersteunen?

Voorbeelden die genoemd zijn als mogelijke onderwerpen die voldoen aan bovenstaande criteria zijn: ‘Implementatie van de Zeeuwse Bosvisie in Oost-Zeeuws-Vlaanderen’, ‘Ontsluiting van nieuwe wijken in de gemeente Hulst’, ‘Recreatief gebruik natuurgebieden in Oost-Zeeuws-Vlaanderen’, etc.

Het is denkbaar dat het innemen van standpunten bij de leden soms gevoelig ligt. Niet ieder lid zal immers hetzelfde over bepaalde onderwerpen denken. Maar het zal De Steltkluut sterker maken als we op een goede manier het belang van natuur en landschap binnen ons werkgebied naar voren brengen. Over de wijze waarop we deze standpunten naar voren

brengen en of we deze eventueel ondersteunen met campagnes, zienswijzen of beroepsprocedures, moeten binnen de vereniging nadere afspraken gemaakt worden omtrent het mandaat (zie ook onder 4.).

4. Thema publiekscampagne natuurbescherming

Natuurbescherming is een zeer brede term en waar op vele manieren invulling aan gegeven kan worden. Binnen De Steltkluut gebeurt dit vaak binnen de diverse werkgroepen zelfstandig op hun eigen werkgebied. De soorten-werkgroepen doen veel aan monitoring en inventarisatie, maar ook aan specifieke acties om de leefomgeving voor bepaalde specifieke soorten te verbeteren. De jeugdwerkgroep werkt aan bewustwording en educatie van de jeugd over de natuur. De knotwerkgroep beheert met de vrijwilligers landschapselementen in Oost-Zeeuws-Vlaanderen en de werkgroep Planologie probeert het beleid van overheden en gebiedsbeheerders natuurinclusief te maken. De werkgroepen Communicatie en de Redactieraad van het blad zijn ondersteunend in het communiceren met leden en andere belanghebbenden van de vereniging.

Alhoewel er af en toe gezamenlijke activiteiten zijn van verschillende werkgroepen, is dat vaak niet als gevolg van een vooraf bepaald plan, maar meer op persoonlijk initiatief van leden van de werkgroepen. Dit soort van samenwerking tussen werkgroepen zien we als positief omdat er enerzijds vaak meer bereikt wordt dan mogelijk geweest zou zijn als het alleen in een werkgroep gedaan zou worden, en anderzijds ook de band tussen leden van de vereniging versterkt.

Het voorstel is daarom deze samenwerking te stimuleren door jaarlijks een beperkt aantal speerpunt-initiatieven of -thema's te kiezen waar De Steltkluut zich in gezamenlijkheid voor in gaat zetten. Meerdere werkgroepen zullen een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van deze thema's. Het bestuur heeft daarbij een centrale en coördinerende rol.

Eenieder kan een thema voordragen, maar de voorwaarde is wel dat meerdere werkgroepen een bijdrage kunnen leveren aan het thema. Het overstijgt dus de werkzaamheden van de werkgroepen die reeds plaatsvinden. Bij het voorstellen van mogelijke thema's wordt gevraagd dat iemand zich ook kandideert om het onderwerp te trekken en daarbij een (voorlopig) actieplan ontwikkelt van de activiteiten die gedaan zullen worden in het kader van het thema. In het actieplan wordt aangegeven welke ondersteuning verwacht wordt van leden van andere werkgroepen.

Indien een thema wordt gekozen gaat de initiatiefnemer aan de slag om het 'thema-team' te formeren en het actieplan uit te voeren. Terugkoppeling op de voortgang van thema's kan via 'Steltkluut café'-bijeenkomsten en ook op de algemene ledenvergadering. Thema's duren in principe niet langer dan 1 – 2 jaar, maar indien nodig kan er een uitloop zijn.

De volgende thema's zijn als mogelijkheid genoemd:

- Storten tuinafval. Bewustzijn vergroten dat het storten van tuinafval in natuurgebieden en elders in de openbare ruimte kan leiden tot verspreiding van exoten.
- Tuin als natuur. Duidelijk maken dat met het doen van een aantal simpele maatregelen je eigen tuin een mooi ecosysteem kan worden voor planten, insecten, vogels, egels, etc.
- Westerscheldedijken. Buitendijks creëren van rustgebieden voor vogels, binnendijkzijde lobbyen voor minder bemesting en versterking van biodiversiteit.
- Waterpeilbeheer. Lobbyen voor verbeterd waterpeilbeheer en een betere waterkwaliteit in natuurgebieden waar dat nu een probleem is.
- Zwerfafval. Ontsierend maar vooral schadelijk voor fauna. Te denken valt aan gerichte activiteiten/brieven om het zwerfafval te reduceren, dat kan ook door veroorzakers te benaderen en tot gedragsverandering te motiveren.
- Exotenbestrijding flora en fauna. Qua flora wordt exotenbestrijding deels al aangepakt, maar door ander aanplantbeleid is ook preventie mogelijk. Bij fauna liggen ook kansen (bijv. exotische zoetwaterschildpadden). Analyse van de situatie en spelers, en in overleg gaan tbv aanpak.
- Het inzichtelijk maken van het stikstofprobleem in de natuur van Oost-Zeeuws-Vlaanderen
- Naar een natuurinclusieve landbouw, om te beginnen langs de akkerranden

5. Steltkluut-wandelingen

In het verleden organiseerde de vereniging regelmatig natuurexcursies die veel belangstelling trokken van zowel leden als niet-leden. De laatste jaren trekken de wandelingen op Het Groot Eiland veel en divers publiek. Het voorstel is om dit soort Steltkluut-wandelingen op te schalen.

De gedachte is om een kalender te maken waarop Steltkluut-wandelingen worden aangekondigd voor een breed publiek. Via berichten in de pers, op de website en in het blad zouden deze excursies moeten worden aangekondigd met als doelgroep alle bewoners (en toeristen?) van Oost-Zeeuws-Vlaanderen. De wandelingen zelf vinden plaats in de natuurgebieden van de streek, maar kunnen ook een thema hebben als bijvoorbeeld 'Natuur in de Stad' of 'Natuur op de Wallen van Hulst'. De wandelingen moeten laagdrempelig zijn en gericht zijn op het creëren van bewustzijn van de natuur in al zijn soorten en verschijningen. Het zijn dus geen excursies waarbij de focus ligt op het bekijken

van vogels of planten specifiek, maar wandelingen waarbij het hele ecosysteem belicht wordt.

In het verleden werden dit soort excursies gehouden met groepen tot 40 personen groot en het is dus wenselijk om 'gidsen' uit de vereniging te hebben uit meerdere soorten werkgroepen voor iedere excursie zodat al wandelend de aandacht kan worden gevestigd op allerlei bijzondere soorten of fenomenen. Om het extra aantrekkelijk te maken voor het brede (dus nieuwe) publiek kunnen dergelijke excursies worden aangeboden (tegen betaling) inclusief bv een zeer vroeg ontbijt (hemelvaart) of een stevige brunch (na een lange Brakke-Braakman-Brunch).

Actiepunten voortkomend uit dit beleidsplan

- a) opstartdocument met standpuntbepalingen*
- b) uitwerken mandaatregeling*
- c) keuze maken campagnethema 2023 - 2024*
- d) jaarkalender opstellen publieksexcursies*